

EXPUNERE DE MOTIVE

Ca stat de drept, România este obligată – în virtutea respectării Constituției – să rezolve conflictele care țin de relația cetățenilor, respectiv a entităților private cu autoritățile, serviciile și funcționarii publici într-un mod care să țină cont de respectarea drepturilor celor dintâi. Constituția clarifică normele ce țin de contencios administrativ, ca instituție fundamentală a statului de drept, iar conflictele de natură juridică care implică actele administrative trebuie soluționate prin respectarea drepturilor și intereselor legitime ale celor implicați.

Având în vedere faptul că au fost reclamate, atât public, cât și prin intermediul instanțelor, numeroase abuzuri din partea instanțelor în soluționarea litigiilor ce țin de contencios administrativ, este necesară o modernizare a legii contenciosului administrativ. De altfel, în ultimii ani au existat numeroase plângeri la CEDO împotriva României cu privire la nerespectarea drepturilor și libertăților fundamentale – în urma cărora statul român a fost obligat la despăgubiri substanțiale. Potrivit unor statistici oficiale, România este pe locul 4 în topul condamnărilor la CEDO, după Turcia, Italia și Rusia, fiind înregistrate 1.076 cazuri de condamnări între 1994-2015. Comparativ, în cazul Norvegiei de pildă, au existat 28 de condamnări între 1952-2015. Sumele plătite în urma acestor condamnări provin din bani publici, fiind vorba de 8 milioane de euro doar la nivelul anului 2015. În cazul României, cele mai multe condamnări au avut în vedere încălcarea dreptului la protecția proprietăți – care țin de contencios administrativ.

Principalele motive care stau la baza acestei inițiative sunt legate de eliminarea abuzurilor care țin de administrația publică, de a crea un cadru legislativ în care să primeze coerența și principiul respectării drepturilor celor care interacționează cu reprezentanții administrației publice, și nu în ultimul rând de a pune în acord această lege cu principii și norme statuate la nivel european, care urmează a fi menționate în cele ce urmează.

Unul dintre documentele avute în vedere în redactarea acestei legi este Carta Drepturilor Fundamentale a Uniunii Europene, care reglementează la Art. 41

dreptul la buna administrare, care se referă la ”dreptul oricărei persoane de a fi ascultată înainte de luarea oricărei măsuri individuale care ar putea să îi aducă atingere”, ”dreptul oricărei persoane de acces la dosarul propriu, cu respectarea intereselor legitime legate de confidențialitate și de secretul profesional și comercial”, dar și la „obligația administrației de a-și motiva deciziile”. Este nevoie de transpunerea la nivel național a dreptului la bună administrare, ca prim pas către eliminarea unor eventuale abuzuri permise de actualele lacune legislative. De asemenea, pentru a preîntâmpina anumite neconcordanțe administrative, este necesară consacrarea dreptului de a beneficia de acte administrative motivate.

De asemenea, a fost avută în vedere Recomandarea Comitetului Miniștrilor al Consiliului European din 20 iunie 2007 cu privire la buna administrare, cu privire la asigurarea unui cadru legislativ în acest domeniu care să fie consistent, clar și ușor de înțeles. Aceeași recomandare arată că o bună administrare implică asigurarea unui echilibru între drepturile și interesele celor afectați direct de acțiuni ale statului și protecția intereselor comunității în ansamblu, precizând că o bună administrare este o dovadă a unei bune guvernări. Un alt document oficial de natură a ghida practicile cu privire la contencios administrativ este Rezoluția Comitetului de Miniștri ai Consiliului European nr. (77)31 cu privire la protecția individului în relația cu actele autorităților administrative. Astfel, recomandarea făcută statelor membre a fost aceea de a se ghida – în dreptul și practica administrativă – după anumite principii care au în vedere protecția persoanelor, fizice sau juridice, în procedurile administrative.

În sensul celor enunțate mai sus, prezenta lege are în vedere simplificarea procedurii de soluționare a acelor litigii care nu prezintă un grad de dificultate ridicat. O altă modificare se referă la modificarea condițiilor în care poate fi suspendată executarea actului administrativ, astfel încât să se asigure o mai bună protecție a entităților private care își cer drepturile în instanță.

Proiectul de față mai propune prevederea unei căi de atac prin apel, nu prin recurs, ținând cont de schimbarea de optică a legiuitorului asupra recursului odată cu intrarea în vigoare a Noului Cod de Procedură Civilă. O altă modificare a prezentei legi se referă la obligativitatea ca hotărârile de contencios administrativ pronunțate

în prima instanță să fie executorii de drept, astfel încât un act administrativ anulat de către instanța de fond să nu mai poată produce efecte.

Prin propunerile introduse în prezenta lege se are în vedere punerea în acord a legislației cu bunele practici în materie de contencios administrativ de la nivel european, dar și reducerea abuzurilor care apar ca urmare a lacunelor din lege sau a lipsa unor prevederi clare care să aibă în vedere protejarea drepturilor entităților private din România. Un cadru legislativ mai coerent este de natură să vină în sprijinul antreprenorilor, prin asigurarea unui cadru de rezolvare a litigiilor care să permită sectorului privat să colaboreze eficient cu autoritățile statului român.

Inițiatori:

Dan VÎLCEANU – ~~Deputat~~ PNL

FLORIN V. CÎȚU